

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальна робота в територіальній громаді
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	4/8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу – формування у студентів теоретичних знань та практичних навиків, основних теоретичних та практичних методів, необхідних для професійної роботи з громадою, активізації територіальних громад різного типу; розуміння ролі участі громади у процесі формування соціального капіталу та в контексті концепції сталого розвитку; визначення механізмів насаження та підтримки ініціатив громади та розвитку співпраці мешканців з органами місцевого самоврядування, представниками влади та бізнесу у рамках втілення соціальних ініціатив.

Завдання курсу:

- формування теоретичних знань та практичних навиків з упровадження соціальних технологій розвитку територіальних громад різного типу;
- сприяння розумінню здобувачами вищої освіти ролі участі громади у процесі формування соціального капіталу;
- сприяння засвоєнню методики визначення та пріоритизації потреб різних соціальних груп громади;
- формування знання етапів розвитку та активізації громад;
- сприяння у засвоєнні методики визначення та пріоритизації потреб різних соціальних груп громади;
- розвиток умінь мотивувати членів громади до змін з метою покращення якості життя членів громади.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 11. Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та фахівців територіальних громад.

СК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації осіб у сучасному суспільстві.

СК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм.

СК-21. Здатність проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу в межах соціальної роботи у громаді, в тому числі щодо надання соціальних послуг.

Програмні результати навчання

РН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

РН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

РН 18. Налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів осіб та сімей.

РН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

РН 26. Організовувати роботу по залученню в соціальну роботу інститутів громадянського суспільства, волонтерів та інших зацікавлених осіб, а також здійснювати, популяризувати, організовувати волонтерську діяльність в межах громади, регіону.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Сучасні теоретичні підходи до розуміння громади.	Знати визначення поняття громади, типи громад, характеристики громади.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
2.	Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді.	Знати історичні етапи становлення та розвитку соціальної роботи в громаді; особливості організації соціальної роботи з різними категоріями населення в територіальних громадах на сучасному етапі розвитку українського суспільства.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
3.	Теоретичні основи соціальної роботи в громаді.	Розуміти зміст соціальної роботи в громаді. Знати принципи організації соціальної роботи в громаді; стратегії і тактики діяльності соціальних працівників у громаді.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
4.	Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді.	Знати характеристику різновидів ресурсів соціальної роботи в громаді (природні, матеріальні, людські, інституційні, інформаційні).	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
5.	Розробка і впровадження соціальних проектів на	Знати про соціальний проект, його різновиди, етапи розробки соціального проекту в громаді, особливості реалізації	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до

	локальному рівні.	соціального проекту. Вміти здійснювати моніторинг та оцінку соціальних проектів у територіальній громаді.	практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
6.	Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади	Знати механізми функціонування взаємодії між державними, громадськими організаціями та бізнесовими структурами у громаді; моделі партнерства у межах територіальної громади.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
7.	Сучасні моделі соціальної роботи в територіальній громаді.	Знати та вміти характеризувати базові, міждисциплінарні, конкретні практико-орієнтовані, комплексні моделі у діяльності фахівця із соціальної роботи в територіальній громаді.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
8.	Методи соціальної роботи в територіальній громаді.	Знати та вміти характеризувати такі методи соціальної роботи в територіальній громаді: метод індивідуальної соціальної роботи, метод групової соціальної роботи, метод організації громади. Виокремлювати інноваційні методи соціальної роботи в територіальній громаді.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
9.	Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.	Знати способи модернізації і впровадження нових технологій соціальної роботи за місцем проживання, специфіку процесу розширення мережі закладів соціального спрямування. Здійснювати організацію недержавних соціальних установ на основі співпраці з бізнесовими структурами.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
10.	Моніторинг та оцінка якості надання	Володіти механізмами моніторингу та оцінки якості надання соціальних послуг у	Опрацювання лекційного матеріалу,

	соціальних послуг у громаді.	громаді, вміти застосовувати їх на практиці.	підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
11.	Соціальна робота у громаді в європейських країнах.	Знати особливості діяльності соціальних служб в громадах Англії, Шотландії, Франції.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
12.	Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади.	Знати: типи соціальних служб у громаді; зміст та форми роботи громадських центрів (Community Centers) в Америці та Канаді; про реалізацію різних форм соціокультурної анімації в культурно-дозвіллевих центрах.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Контрольна робота	10
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 50 балів за написання письмового екзамену; 25 балів за поточне оцінювання;
-----------------------------------	--

	<p>10 балів – за контрольну роботу; 10 балів – за самостійну роботу; 5 балів – за індивідуальне завдання. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множитья на ваговий коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+10+10+5).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <p><i>Основна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Батанов О. В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні : монографія. Київ, 2001. 260 с. 2. Безпалько О. В. Соціальна робота в громаді. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 176 с. 3. Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями : метод. матеріали для тренера / О. В. Безпалько та інші; під заг. ред. І. Д. Зверевої. Київ : Наук. світ, 2004. 69 с. 4. Семигіна Т. В. Робота в громаді: практика й політика. Київ : Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 180 с. 5. Слезанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія / за наук. ред. д-ра пед. наук, проф. В. А. Поліщук. Тернопіль : ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018. 382 с. <p><i>Додаткова</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Біль М. М., Гринчишин І. М. Людський потенціал територіальної громади в контексті забезпеченні її спроможності. <i>Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій: матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (06 червня 2019 р.)</i>. Львів : Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2019. С. 124. 	

7. Кравченко О. Кучер Г. Соціальний захист учасників АТО/ООС та їхніх сімей на рівні громади. *Social Work and Education*. 2022. № 9 (2). С. 197–209. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.2.2>
8. Кучер Г. М. Інновації соціальної роботи в громаді із сім'ями, що опинилися у складних життєвих обставинах. *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. 2018. Вип. 82, том 2. С. 207–212.
9. Лях Т., Спіріна Т., Клішевич Н. Соціальна профілактика сімейного неблагополуччя в територіальній громаді. *Social Work and Education*. 2022. № 9 (2). С. 245–255. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.2.5>
10. Палатна Д. Розвиток соціальної сфери у сучасних територіальних громадах. *Social Work and Education*. 2022. № 9 (1). С. 75–88. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.1.6>
11. Слозанська Г. Забезпечення доступу до соціальних послуг в умовах об'єднаних територіальних громад. *Social Work and Education*. 2016. Вип. 2 (2).
12. Слозанська Г. І. Діяльність фахівця із соціальної роботи з надання соціальних послуг населенню у територіальній громаді. Збірник наукових праць [Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»]. 2016. № 12. С. 113–119.
13. Слозанська Г. І. Категорії клієнтів фахівця із соціальної роботи в об'єднаній територіальній громаді. *Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2017. № 2 (145). С. 68–74.
14. Слозанська Г., Поліщук В. Соціальна робота в громаді за кордоном: історія та сучасні тенденції розвитку. *Social work and education*. 2019. Вип. 6. № 4. С. 390–407.
15. Соціальна робота : [навчальний енциклопедичний словник-довідник] / за науковою ред. д. с. н., проф. В. М. Пічі. Вид. 4-те, виправлене, перероблене та доповнене. Львів : «Новий Світ - 2000», 2020. 618 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Надія Володимирівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням

Контактна інформація викладача	+380969424163 nadiya.sabat@pnu.edu.ua
--------------------------------	---

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами, накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.)

	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p> <p><i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus; безкоштовна освітня платформа Khan Academy; українська студія онлайн-освіти EdEra; онлайн-платформа Coursera.</p>

Викладач

Сабат Н. В.